

Η χώρα βρίσκεται σε κρίσιμη καμπή. Η αγωνία για το μέλλον κορυφώνεται. Οι έκτακτες συνθήκες για την ελληνική οικονομία και τα οικονομικά μέτρα που αποφασίστηκαν ως προϋπόθεση για την εκταμίευση των 110 δισ. ευρώ την επόμενη τριετία, το μόνο σίγουρο είναι ότι θα τροφοδοτήσουν την κοινωνική διαμαρτυρία. Η πρώτη μάλιστα μεγάλη συλλογική διαμαρτυρία, της προηγούμενης Τετάρτης, σκιάστηκε από πρωτοφανή βίαια επεισόδια με βαρύ απολογισμό, πέραν των υλικών ζημιών, τη δολοφονία τριών αθώων νέων ανθρώπων.

Κάθε περίοδος κρίσης είναι και περίοδος συλλογικής αβεβαιότητας. Ποιοι λόγοι γέννησαν την κρίση; Πόσο συνένοχη στη δημιουργία της είναι η κοινωνία; Αλλά, κυρίως, ποιες είναι οι προοπτικές μετά τη διαπίστωση της και την επιβεβαίωσή της. Υπάρχει ελπίδα να την ξεπεράσουμε; Με ποιο τίμημα για το επίπεδο ζωής μας, για την ταυτότητά μας, για την κοινωνική συνοχή; Γεννά όμως η κρίση ευκαιρίες; Κι αν ναι, ποιοι μπορούν να τις εκμεταλλευθούν; «ΤΑ ΝΕΑ» απευθύνθηκαν σε ορισμένες από τις πιο παρεμβατικές φωνές στη χώρα, ανθρώπους των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών, ζητώντας τους να απαντήσουν πού κατά τη γνώμη τους πάμε και αν υπάρχει πιθανότητα κάποτε να φτάσουμε σε απάνεμο λιμάνι.

Τη Δευτέρα, το δεύτερο μέρος της έρευνας

TA NEA online Πάρτε μέρος στο διάλογο στο www.tanea.gr/poupame

Πού πάμε...

Ανθρωποι των επιστημών, των γραμμάτων και των τεχνών εγκαινιάζουν – μέσω των «ΝΕΩΝ» – τον διάλογο για το μέλλον της χώρας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑ
κάθηγητή Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αθηνών
και γενικού διευθυντή του IOBE

Υπάρχει ελπίδα;

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται στη σημερινή, εξαιρετικά δυσάρεστη κατάσταση ως αποτέλεσμα (α) της διόγκωσης του μη παραγωγικού δημόσιου τομέα εις βάρος του ιδιωτικού, (β) της καταστρατήγησης κάθε έννοιας ανταγωνισμού, αξιολόγησης και παροχής κινήτρων για βέλτιστη απόδοση εντός του δημόσιου τομέα, (γ) της επιβολής αναρίθμητων περιορισμών στην επιχειρηματικότητα (κλειστά επαγγέλματα, ωράρια λειτουργίας, υποχρεωτικά ποσοστά κέρδους, πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης), (δ) της δημιουργίας ενός θνησιγενούς και κοινωνικά άδικου ασφαλιστικού συστήματος, κυρίως όμως (ε) ως αποτέλεσμα της πλήρους απώλειας ελέγχου των δαπανών και των εσόδων από το 2007 έως το 2009.

Αυτό που άρχισε με τη μεταπολίτευση ως μια εύλογη διαδικασία εκδημοκρατισμού και ανοίγματος των πυλών της κρατικής εξουσίας σε κοινωνικές ομάδες αποκλεισμένες κατά τη μετεμφυλιακή περίοδο, ξέφυγε από την ομαλή πορεία της και εξελίχθηκε σε έναν άνευ προηγουμένου λαϊκισμό ο οποίος, παρότι διακοπτόταν από ορισμένα φωτεινά διαλείμματα, είχε ως αποτέλεσμα τη σημερινή δραματική κατάσταση.

Ελπίδα όμως υπάρχει. Η αφαίρεση όλου αυτού του συσσωρευμένου λίπους μπορεί να αναζωογονήσει την ελληνική οικονομία. Το άνοιγμα των αγορών και των επαγγελματιών από τους απερίγραπτους, σοβιετικού τύπου, πελατειακούς περιορισμούς μπορεί να αυξήσει το εθνικό προϊόν κατά 13% τα επόμενα τέσσερα χρόνια, παρέχοντας ένα ισχυρό αντιτάξιμο στη συρρίκνωση που θα προκαλέσει η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή.

Δεν είναι βέβαια εύκολο να αλλάξουν

από τη μια στιγμή στην άλλη κατεστημένες, στρεβλές νοοτροπίες και συνήθειες. Την ύστατη αυτή στιγμή χρειάζονται περισσότερα ηγετικών ικανοτήτων και πρωτοβουλιών καθώς και ρεαλιστική και ευέλικτη προσέγγιση, η οποία υπαγορεύει την εγκατάλειψη του κρατικισμού ως μοχλού ανάπτυξης και την υιοθέτηση μιας εξωστρεφούς αναπτυξιακής πολιτικής, φιλικής προς τις ανοιχτές αγορές και το ξένο κεφάλαιο. Η Ελλάδα μπορεί να προσελκύσει σημαντικές επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα, την ενέργεια, τον τουρισμό, την υγεία, τη βιομηχανία και το εμπόριο, αρκεί να υιοθετήσει αυτή τη νέα προσέγγιση. Εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις και η αξιοποίηση της αργούσας περιοσίας του Δημοσίου μπορεί να συμβάλουν καθοριστικά στην πραγματοποίηση μεγάλων ιδιωτικών επενδύσεων.

Δεν ανήκω στους απαισιόδοξους που προβλέπουν στάση πληρωμών. Αυτό θα συνέβαινε με μαθηματική ακρίβεια από τα δικά μας τραγικά λάθη, αν δεν είχαμε την τύχη να είμαστε στην ευρωζώνη. Τουναντίον, πιστεύω ότι η παρούσα κρίση μπορεί να μας ξυπνήσει και να γίνει η νέα, μεγάλη ευκαιρία ανόρθωσης της οικονομίας. «Συν Αθηνά και χείρα κίνει» όμως. Τώρα πρέπει και εμείς να αποδείξουμε ότι δικαίως βρισκόμαστε στην ευρωζώνη.

Και για την ευρωζώνη, όμως, υπάρχουν μαθήματα από την παρούσα κρίση. Το πρόβλημα της Ελλάδας δεν είναι μοναδικό. Μια νομισματική ένωση μεταξύ αρκετά διαφορετικών οικονομιών δεν μπορεί να διατηρηθεί χωρίς ένα μηχανισμό διαχείρισης κρίσεων. Η δημιουργία Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου φαίνεται πως είναι αναπόφευκτη. Το κόστος ενός παρόμοιου μηχανισμού είναι απείρως μικρότερο από τη διάλυσή της.

Του ΣΩΤΗΡΗ ΓΚΟΡΙΤΣΑ
σκηνοθέτη

Φτάσαμε επιτέλους...

Πηγαίναμε τριάντα πέντε χρόνια τώρα. Πηγαίναμε αποθεώνοντας όλοι μαζί την ψευτομαγκιά, την εξυπνάδα, την άρνηση, την τεμπελιά, την ευκολία, την πόζα, την επαναστατικότητα, την «γουτεία».

Σε όλους τους χώρους. Από το πώς φτιάχναμε τα σπίτια και τις πόλεις μας μέχρι το πώς κάναμε τις ταινίες μας και εσείς τις εφημερίδες σας. Από το τι μαθαίναμε στο σχολείο μέχρι το τι ονειρευόμαστε για το παιδί μας. Από το τι θεωρούσαμε αποτυχία μέχρι τι θεωρούσαμε επιτυχία.

Όλα είχαν ένα κοινό χαρακτηριστικό: Την επίμονη άρνηση συνολικά της κοινωνίας μας να ΕΝΗΛΙΚΙΩΘΕΙ!

Το τέλος αυτής της πορείας είχε, έχει και πάντα θα έχει το ίδιο αποτρόπαιο τέλος. Είναι αυτό που είδαμε χτες. Αυτό που ξαναείδαμε πριν από δυο χρόνια με το νεκρό παιδί. Αυτό που ενδιαμέσως βλέπαμε να γίνεται καθημερινά σε κάθε γωνιά της χώρας. Σε όλη την Ελλάδα ο πατέρας παρά τα άστρα του πια μαλλιά να συνεχίζει να φέρεται σαν έφηβος. Να μαϊμουδιάζει τον χίπη, τον επαναστάτη, τον μάγκα, τον ξύπνιο, τον πονηρό. Και οι γύρω να τον χειροκροτούν. Και αυτός να συνεχίζει τα «άλα του», τα «όπα του», τις γυροβολίες του μέσα σε χειροκροτήματα. Από τη δουλειά μέχρι το Κοινοβούλιο, από τη φορολογική του δήλωση μέχρι το εστιατόριο και με παντοπινό ναό της αρχοντοβλαχιάς τη «μεγάλη γειτονιά» της τηλεόρασης. Μόνο που ο μεθυσμένος πατέρας

δεν έβλεπε ότι με αυτόν τον τρόπο σερουύσε από το παιδί του το δικαίωμα να είναι ΑΥΤΟΣ ο έφηβος!

Το παιδί όμως έβλεπε ότι ήταν κατελημμένη η θέση που δικαιωματικά του ανήκε. Και για να μπορέσει να υπάρξει, να αποκτήσει ταυτότητα, αναγκάστηκε και στράφηκε σε άλλα πιο σκοτεινά, πιο μοναχικά, πιο «ντεθιάρικα» όπως τα λένε, στέκια. Αυτό είδαμε χτες. Τον γιο να πυρπολεί, να καίει, να σκοτώνει και τον πατέρα του δυο βήματα πιο πίσω να λέει «Μπράβο γιε μου, καλά του έκανες. Για να μάθει να μην είναι απεργοστάσης!». Μια φρικτή οικογένεια. Που δυστυχώς είμαι μέλος της.

Αν υπάρχει ελπίδα, δεν το ξέρω. Ξέρω όμως πως για να έρθει φως χρειάζεται πρώτα το σκοτάδι. Το σκοτάδι σήμερα είναι παντού. Ιδού λοιπόν πεδίο δόξης λαμπρό για το φως. Ξέρω όμως ακόμα ότι το ύφασμα είναι τέτοιο που ο αμετανόητος πατέρας θα συνεχίσει τις εύκολες ζεϊμπεκίες του ρίχνοντας πάλι το φταίξιμο σε κάποιους άλλους. Αυτούς που τον «κλέψανε, τον κοροϊδέψανε, τον πουλήσανε, τους ξένους, τους πολιτικούς, τα κανάλια», ΠΟΤΕ ΟΜΩΣ ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ!

Ελπίζω τη φορά αυτή το παιδί να μην κάθεται να τον χαζεύει αλλά να του πει να κάνει στην άκρη για να χορέψει αυτό. Παραμένω δηλαδή αμετανόητος φίλος της τέχνης που ελπίζει στην ουτοπία της αναιμάκτης πατροκτονίας!

